

Omaishoitajaliiton
asiantuntijalausunto
hallituksen esityksestä
valtion talousarvioksi 2026

StV-kuuleminen 7.10.2025

Sari Tervonen

Plussat

- Alimman palkkion korotus, 15 miljoonaa euroa vuonna 2026 (472 ->530 €/kk, keskimäärin 70 % tuen saajista alimmassa palkkioluokassa, noin 35 000 sopimusta)
- Terveysten edistämisen määrärahaa omaishoittoon
- Työhuonevähennyssoikeus säilyy omaishoitajilla

Miinukset ja haasteet

- Alimman palkkion korottaminen ei välttämättä tosiasiallisesti lisää hyvinvointialueen panostusta omaishoitoon
- Kokonaisvaltaiseen kehittämiseen ei panostuksia, terveyden edistämisen määrärahat ja THL-vuorovaikutusohjaus ei riittäviä
- Valtionavustuksia leikataan sote-järjestöiltä, omaishoitajayhdistyksiltäkin?
- Tarvitaan kansallinen hoivan ja hoidon strategia, jossa läheis- ja omaishoito mukana

Alimman palkkion korotus – lisääkö tosiasiallisesti resursseja omaishoitoon

Omaishoitolain muutosta koskevasta esityksestä (HE 110/2025) alimman palkkion korotuksesta sanotaan seuraavaa:

”...Kustannukset hyvinvointialueille ovat yhteensä 15,0 miljoonaa euroa.... Summa lisätään hyvinvointialueiden rahoitukseen, josta se jakautuu hyvinvointialueille hyvinvointialueiden rahoitusjärjestelmän periaatteiden mukaisesti (sosiaalihuollon tarvekertoimen perusteella)...”

- Minkälainen seurantamekanismi?
- Määrärahasidonnainen palvelu, josta hyvinvointialueet päättävät
- Kriteerien määrittäminen vaihtelevaa
- Palkkioiden lisäksi palveluita pitää kehittää ja lisätä mm. omaishoitajan vapaiden mahdollistamiseksi
- Omaishoitopalkkio etuoikeutetuksi tuloksi

Omaishoitajayhdistysten toimintaedellytysten turvaaminen

- Omaishoitajayhdistyksissä omaehtoinen itsensä auttaminen ja voimaantuminen sekä vapaaehtois pohjainen muiden auttaminen on mahdollista
- 1 300 vapaaehtoista mukana omaishoitajayhdistysten toiminnassa
- Omaishoitajayhdistykset kohtaavat vuosittain yli 100 000 kertaa omaishoitajia neuvonnassa, vertaisryhmissä ja virkistystoiminnassa
- Ei korvaa julkisia palveluita, mutta tiedon saanti, kokemusten ja tunteiden jakaminen ja kuuluminen yhteisöön auttavat pärjäämisessä omaishoitoarjessa sekä edistävät omaishoitajien hyvinvointia ja jatkamista omaishoitajina
- Stea-valtionavustukset omaishoitajayhdistyksille n. 5,5 miljoonaa euroa (v. 2025)

Läheis- ja omaishoidon kansallinen strategia

- KOHO-ohjelma jo vanha
- Läheis- ja omaishoito on edullista yhteiskunnalle ja se on inhimillistä
- Läheis- ja omaishoitoon on halukkuutta, koska se on merkityksellistä, mutta siihen ei pidä joutua kohtuuttomin ehdoin
 - Tunnistettava turvallisuusriskit ja avun tarpeet ongelmien ennaltaehkäisemiseksi ja ratkaisemiseksi
 - Sukupuolten tasa-arvo
 - Sosiaali- ja eläketurvan varmistaminen henkilölle, kun joutuu vähentämään ansiotyötään hoivavastuun vuoksi
- Ei vain sote-asia, vaan työlainsäädäntö- ja työmarkkinakysymys, sillä valtaosa epävirallisesta hoivasta on työssäkäyvien / työikäisten läheisten ja omaishoitajien vastuulla